

УДК 342.951:336.1

Т. А. Латковська

**ТРАНСПАРЕНТНІСТЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ
ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ПРИНЦИП
ПУБЛІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Транспарентність діяльності органів державної влади є сучасним принципом діяльності всіх гілок влади, визначаючи рівень цивілізованості й демократизму відносин між владою та громадянським суспільством, що відповідає проголошеній у Конституції України ідеї побудови правової держави [5, ст. 1]. Такі європейські принципи, з одного боку, забезпечують державні інтереси, знижують рівень корупції та зловживань у її владних структурах, а з іншого – сприяють захисту прав осіб, оскільки вимагають інформування про діяльність влади та підстави прийняття відповідних рішень.

Сучасна українська державність, сприйнявши світовий досвід розвитку суспільних відносин, пішла шляхом організації й функціонування державної влади на основі принципу поділу влади як загально визнаного постулату побудови правової демократичної держави. Про це свідчить закріплення такого принципу в ст. 6 Конституції України, яка проголосила здійснення державної влади на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу й судову, і повноваження відповідних органів визначені встановленими Конституцією України нормами й відповідними законами України.

Публічну фінансову діяльність здійснюють органи держави всіх трьох гілок влади (законодавчої, виконавчої та судової), чим саме зумовлюється її відмінність від інших видів діяльності держави. В умовах існування товарно-грошового обігу держава активно використовує та не може не використовувати під час управління різні економічні регулятори, серед яких ключовими є фінанси, податки, кредит тощо. Фінанси як сукупність економічних відносин, що виникають у процесі розподілу й перерозподілу внутрішнього валового продукту та частини національного доходу в процесі утворення, розподілу, перерозподілу й використання фондів коштів, об'єктивно необхідні, оскільки їх існування зумовлене потребами суспільства, у якому існують товарно-грошові відносини.

Публічні фінанси нерозривно пов'язані з існуванням держави та мають стратегічне значення для регулювання, зокрема, реального сектора економіки та фінансового сектора, забезпечення розвитку регіонів, а їх потенціал є основою економічного й соціального розвитку України. Саме станом фінансів вимірюється могутність держав, оскільки вони є «мірилом добробуту країни та мірилом цивілізації», їх організація має величезне політичне значення, здійснюючи не лише непрямий, а й прямий вплив на весь державний устрій та управління [12, с. 35]. Їх необхідність зумовлена тим, що за будь-якого типу економічних відносин основним призначенням держави є забезпечення фінансовими ресурсами.

Система управління публічними фінансами в Україні є основою забезпечення сталого розвитку країни та гарантованого виконання соціальних зобов'язань перед громадянами.

Ефективність системи управління публічними фінансами має важливе значення для забезпечення стабільності бюджетної системи, податкової системи, а також загальної фінансової безпеки й стійкого економічного зростання. Здійснюючи фінансову діяльність із формування, розподілу, перерозподілу та використання державних і муніципальних фондів коштів із метою забезпечення реалізації своїх функцій, держава повинна врегулювати відносини з платниками, які сприяють покриттю її функціонування [2, с. 282].

Проявляються публічні фінанси не стихійно, а лише в процесі плано-мірної діяльності держави, діяльності, спрямованої на утворення, розподіл і використання фондів коштів, яка й називається публічною фінансовою діяльністю. Значення публічної фінансової діяльності особливо підвищується в сучасних умовах, виокремлюючи пріоритетні напрями її здійснення.

Доктринальні підходи щодо категорії публічної фінансової діяльності розкрито в роботі С.О. Ніщимної «Принципи публічної фінансової діяльності в Україні». І хоча нині відсутнє її легальне визначення як у вітчизняному, так і в зарубіжному законодавстві, науковець слушно вказує на дослідження такої категорії не лише в галузі фінансового права, а й у низці інших галузей права, таких як адміністративне, конституційне, кримінальне тощо, а також в історії держави й права [8, с. 22–27]. Справді, публічна фінансова діяльність є постійно триваючим процесом, під час якого відбувається кругообіг коштів публічних грошових фондів. Еволюціонувавши від економічної до фінансово-правової, категорія «фінансова діяльність держави» трансформувалась у фінансову діяльність держави й органів місцевого самоврядування, а пізніше – у публічну фінансову діяльність. У межах публічної фінансової діяльності створюються, розподіляються, перерозподіляються та використовуються публічні фонди коштів, які забезпечують належний рівень фінансової незалежності й безпеки держави.

Проблеми забезпечення фінансової безпеки та фінансової стабільності останнім часом отримали надзвичайну актуальність, що пов'язується не лише з фінансовою кризою, зростанням нестабільності, а й із глобаліза-

цією економічного простору, що приводить до збільшення числа загроз у вигляді нестабільності фінансових ринків, аномальних варіацій цін на енергоносії, нафту тощо. У цих умовах держави зіткнулись із необхідністю принципово нових підходів до забезпечення безпеки й стабільності свого розвитку. При цьому чітко спостерігається тісний зв'язок фінансових відносин і політики, який спричиняє необхідність проведення фінансової політики як оптимальної моделі їх взаємодії.

Тому особливого значення набуває розвиток процесів транспарентності в органах державної влади, які здійснюють публічну фінансову діяльність, спрямовану на формування, розподіл, перерозподіл і використання державних та муніципальних фондів коштів. Адже вищі органи державної влади керують фінансами, бюджетом, податками, грошово-кредитною системою, організують та здійснюють страхування як одну з ланок фінансової системи, валютно-грошовий обіг, митне регулювання й контроль.

Частиною 2 ст. 92 Конституції України закріплюються види відносин, які регулюються виключно законами. Так, винятково законами встановлюються такі питання: Державний бюджет України й бюджетна система України; система оподаткування, податки та збори; засади створення й функціонування фінансового, грошового, кредитного та інвестиційного ринків; статус національної валюти, а також статус іноземних валют на території України; порядок утворення й погашення державного внутрішнього та зовнішнього боргу; порядок випуску й обігу державних цінних паперів, їх види та типи. Зрозуміло, що чим більш прозорою буде діяльність органів державної влади, тим більше посилюватиметься до них довіра суспільства. Саме завдяки розширенню інформаційного простору й засобів комунікації в осіб з'являється можливість оцінювати спроможність державних органів захищати інтереси держави, суспільства та громадян в умовах інформаційної демократії. На жаль, сьогодні ще не створені на належному рівні умови, які забезпечували б гідне життя та реалізацію прав людини, у тому числі й соціальних; водночас зрозуміло, що в умовах ринкової економіки це багато в чому залежить від належної діяльності органів державної влади, особливо у сфері публічних фінансів.

Термін «транспарентність» сьогодні досить поширений не лише в науці, а й у законодавстві, хоча юридичне закріплення він практично не отримав, зустрічається тільки в окремих указах Президента. Так, в Указі Президента України «Про затвердження Річної національної програми співробітництва Україна – НАТО на 2016 рік» від 12 лютого 2016 р. № 45/2016 зазначено, що при Міністерстві оборони України на постійній основі діє Громадська рада з метою забезпечення транспарентності діяльності Міністерства оборони України, налагодження системного діалогу з громадськістю, залучення громадян до участі в управлінні державними справами, надання їм доступу до інформації про діяльність Збройних Сил України [9].

Про транспарентність мова йде також у Розпорядженні Кабінету Міністрів України «Про Стратегію розвитку системи управління державними фінансами» [10]. Метою цієї стратегії стало визначення основних проблем

розвитку складників системи управління державними фінансами на середньо- й довгостроковий період та шляхів їх розв'язання в межах комплексного підходу, необхідного для побудови ефективної системи управління державними фінансами.

Стратегією розвитку системи управління державними фінансами до складових частин системи управління державними фінансами, розвиток яких забезпечуватиметься, віднесено такі:

- податкову систему;
- середньострокове бюджетне прогнозування, середньострокове бюджетне планування, програмно-цільовий метод, стратегічне планування на рівні міністерств, інших головних розпорядників бюджетних коштів;
- управління ліквідністю державних фінансів і державним боргом;
- квазіфіскальні операції;
- систему бухгалтерського обліку в державному секторі;
- систему державних закупівель;
- державні інвестиції;
- державний внутрішній фінансовий контроль;
- незалежний зовнішній фінансовий контроль;
- протидію корупції;
- доступ громадськості до інформації з питань бюджету.

Відповідно до Стратегії розвитку системи управління державними фінансами завдання середньострокового характеру, які передбачалось виконати протягом 1–2 років, а довгострокового характеру – протягом 3–5 років, виконати в повному обсязі поки що не вдалося.

Поряд із терміном «транспарентність» у наукових джерелах використовуються інші подібні за значенням терміни: «відкритість», «прозорість», «гласність», «публічність», «доступність». Вони не тотожні, проте взаємопов'язані в контексті транспарентності. І хоча застосування кожного з названих термінів (зокрема, «прозорість», «відкритість», «гласність») пов'язане з характеристикою діяльності органів державної влади, вони комплексно поєднуються для характеристики транспарентності діяльності органів державної влади, особливо проявляючись у публічній фінансовій діяльності.

Транспарентність розглядають як правовий принцип організації й функціонування як системи публічної влади, так і окремого її органу. Зміст полягає в тому, що органи публічної влади в різних формах повинні здійснювати найбільш повне інформування громадян про свою фінансову діяльність, а також проводити консультації з інститутами громадянського суспільства, інформуючи громадян суспільства в процесі розробки та прийняття владних рішень.

Побудова й функціонування державної влади та місцевого самоврядування на основі цього принципу розширюють можливості їх взаємодії з громадянським суспільством через відкритість прийняття й реалізації політичних рішень та активізацію громадського контролю за діяльністю органів державної влади й місцевого самоврядування. Формування тран-

спарентної публічної влади сприяє вирішенню проблем відповідальності та ефективності управління. При цьому умови, принципи й правила реалізації використання прозорості як гарантії народовладдя та демократії повинні чітко регламентуватися законодавством.

З огляду на важливість участі органів державної влади в публічній фінансовій діяльності прозорість публічної влади сьогодні являє собою не лише політичне чи соціальне явище, а й фінансово-правовий феномен, який не тільки зводиться до інформованості громадян про діяльність держави та місцевого самоврядування або до реалізації конституційного права на інформацію про діяльність державних чи муніципальних органів, а й виступає як один із заходів запобігання та протидії корупції.

Складовою частиною всієї публічної фінансової діяльності є бюджетна діяльність, важливим інструментом якої є саме бюджетна система, піддана найбільшому політичному впливу. Відповідно до ст. 5 Бюджетного кодексу України бюджетна система складається з державного бюджету та місцевих бюджетів [1]. Місцевими бюджетами є бюджет Автономної Республіки Крим, обласні, районні бюджети та бюджети місцевого самоврядування. Бюджетами місцевого самоврядування є бюджети територіальних громад сіл, їх об'єднань, селищ, міст (у тому числі районів у містах), бюджети об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно із законом і перспективним планом формування територій громад. Бюджетна система держави – це сукупність державного бюджету та місцевих бюджетів, побудована з урахуванням економічних відносин, державного й адміністративно-територіальних устроїв і врегульована нормами права. Тому структура бюджетної системи має формально-організаційний складник (державний і місцеві бюджети, побудовані з урахуванням державного й адміністративно-територіальних устроїв та врегульовані нормами права) та економічний складник (діючу систему міжбюджетних правовідносин, інструмент для забезпечення фінансових потреб держави й матеріального добробуту населення) [7, с. 15].

Бюджетна система, виступаючи найважливішим інструментом фінансової політики будь-якої країни, використовується з метою збереження цілісності держави, подолання кризової ситуації в економіці, вирішення гострих соціальних проблем, що зумовлює залежність правового регулювання бюджетних відносин від проведеної державою фінансової політики, від рівня прозорості органів державної влади.

У ст. 7 Бюджетного кодексу України сформульовані принципи побудови й функціонування бюджетної системи держави: єдності, збалансованості, самостійності, повноти, обґрунтованості, ефективності та результативності, субсидіарності, цільового використання бюджетних коштів, справедливості й неупередженості, публічності та прозорості. Розглядаючи й аналізуючи наведені принципи, зауважимо, що, наприклад, дотримання такого принципу бюджетної системи, як принцип публічності та прозорості, має бути кращим. Принцип публічності й прозорості – це інформування громадськості з питань складання, розгляду, затвердження, виконання дер-

жавного бюджету та місцевих бюджетів, а також контролю за виконанням державного бюджету й місцевих бюджетів.

Відповідно до ст. 95 Конституції України бюджетна система України будується на засадах справедливого й неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами та територіальними громадами, закріплює винятково законодавче й цільове регулювання будь-яких видатків держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків; також бюджетна система України визначає підхід збалансованості бюджету, закріплює обов'язковість звітності й прозорості (оприлюднення) звітів про доходи та видатки Державного бюджету України й місцевих бюджетів.

З метою забезпечення транспарентності органи державної влади повинні розробляти та здійснювати різні заходи, спрямовані на вдосконалення інформаційної взаємодії держави й громадянського суспільства. Тому необхідні такі напрями: підвищення рівня транспарентності доходів і видатків бюджету; посилення контролю за складанням, виконанням і звітуванням щодо бюджетних даних, яке сприятиме підвищенню прозорості й ефективності бюджетного процесу; створення умов для більш широкої участі громадськості в бюджетному процесі; побудова сучасної справедливої фіскальної системи, що забезпечить рівність усіх платників податків перед законом та сприятиме досягненню стратегічних цілей сталого розвитку в системі державного регулювання економіки.

У результаті всього цього істотно підвищиться ефективність управлінських рішень, що сприяють процвітанню нації. Мабуть, саме тому багато інших країн світу сьогодні включились у процес підвищення рівня транспарентності влади. У світі цьому питанню приділяється велика увага, особливо це стосується економічно розвинених країн. Спектр заходів, які вживаються ними, досить широкий і передбачає використання численних механізмів реалізації ідеї транспарентності. Очевидно, що уряди багатьох країн цілком усвідомлюють, що без побудови транспарентних відносин влади й суспільства неможливо ефективно протистояти корупції, викликати довіру населення країни до органів влади, ефективно управляти державним сектором і регулювати суспільні відносини, а також зробити країну інвестиційно привабливою. Тому уряди цих країн прямо пов'язують майбутнє процвітання держави з вирішенням проблеми транспарентності владних структур.

Сьогодні необхідне також забезпечення розвитку програмно-цільового методу в бюджетному процесі [1, ст. 20] для адаптації показників бюджетних програм до пріоритетів соціально-економічного розвитку й забезпечення вимірності соціально значущих результатів реалізації державної політики, підвищення ефективності використання бюджетних коштів.

Програмно-цільовий метод є методом управління бюджетними коштами, відповідно до якого система планування та використання бюджетних коштів орієнтована на досягнення конкретних результатів, що дає змогу

покршити якість державних послуг і забезпечити оптимальний розподіл бюджетних ресурсів в умовах їх обмеженості. Сама ідея програмно-цільового методу полягає в тому, що необхідно зосереджувати увагу не тільки на можливостях бюджету (маються на увазі наявні ресурси), а й на тому, як найефективніше їх використати з метою отримання конкретних результатів.

Окремі елементи програмно-цільового методу почали застосовуватись у бюджетному процесі України з 1998 р. Зокрема, були запроваджені бюджетні запити з обов'язковим визначенням головними розпорядниками бюджетних коштів основної мети діяльності, завдань на плановий рік, а також із проведенням аналізу результатів діяльності, досягнутих у минулому році, і прогнозуванням очікуваних результатів діяльності в поточному році, обґрунтуванням розподілу граничного обсягу видатків за кодами функціональної класифікації та напрямками діяльності.

Запровадження програмно-цільового методу в повному обсязі розпочалось із прийняттям у 2001 р. Бюджетного кодексу України, яким, зокрема, надано визначення терміна «бюджетна програма», до класифікації видатків бюджету включено програмну класифікацію видатків, унормовано представлення видатків державного бюджету за головними розпорядниками з деталізацією за бюджетними програмами, до принципів бюджетної системи України віднесено принципи ефективності й цільового використання бюджетних коштів (принцип ефективності та результативності, принцип цільового використання бюджетних коштів – згідно з Бюджетним кодексом України, який набрав чинності 1 січня 2011 р.). Основні методологічні засади, елементи та принципи програмно-цільового методу визначені Концепцією застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі, схваленою Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2002 р. № 538 [6]. Для унормування програмно-цільового методу в бюджетному процесі також було прийнято нормативно-правові акти, які регулюють такі питання:

- щодо порядку складення, розгляду, затвердження й визначення основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ;
- щодо статусу відповідальних виконавців бюджетних програм та особливостей їх участі в бюджетному процесі;
- щодо правил складення паспортів бюджетних програм і звітів про їх виконання;
- щодо результативних показників, які характеризують виконання бюджетних програм.

Кращий досвід практичного застосування програмно-цільового методу протягом 10 років, результати аналізу його нормативної та методологічної бази покладено в основу пропозицій до Бюджетного кодексу України (щодо вдосконалення програмно-цільового методу в бюджетному процесі), який набрав чинності 1 січня 2011 р. [1].

Застосування програмно-цільового методу під час складання бюджету не лише кардинально змінило ідеологію бюджетного процесу, а й дало

зможу підвищити його ефективність, тому що процес формування бюджету починається із зосередження уваги на результатах, яких має досягти державний сектор, а також на ресурсах, необхідних для досягнення цих результатів.

Програмно-цільовий метод бюджетування є важливим інструментом управління бюджетними коштами в середньостроковій перспективі для поліпшення якості надання державних послуг, особливо в умовах обмеженості бюджетних ресурсів і необхідності ефективного й результативного використання коштів державного бюджету. Застосування найкращих практичних методів бюджетування з метою вдосконалення бюджетного процесу приводить до підвищення ефективності управління державними та місцевими бюджетами. Саме такою практикою є впровадження програмно-цільового методу бюджетування, що має поліпшувати бюджетний процес загалом та докорінно змінювати концепцію управління державним і місцевими бюджетами, а саме:

а) створювати прозору й ефективну систему прийняття управлінських рішень із бюджетних питань;

б) забезпечувати цільове та обґрунтоване використання бюджетних коштів розпорядниками в умовах обмежених бюджетних ресурсів;

в) забезпечувати проведення ґрунтового аналізу витрат бюджетних коштів;

г) давати змогу спрямовувати фінансування на користь більш успішних бюджетних програм, скорочувати або виключати неефективні програми.

Таким чином, у нових умовах, у яких перебуває наша країна, надмірна закритість органів державної влади та значний ступінь її відчуження від суспільства, а також недостатня готовність українського суспільства до реалізації передбачених ст. 34 Конституції України прав громадян (таких як право вільно збирати, зберігати, використовувати й поширювати інформацію будь-яким законним способом) стають причиною зниження ефективності державного управління.

Реалізація права на доступ до інформації органів державної влади має на увазі активну позицію не лише громадян, а й держави, оскільки реалізація права громадян на доступ до інформації пов'язана не стільки з досягненням високого рівня інформаційного розвитку суспільства, скільки з досягненням певного рівня політичного розвитку, з подоланням державного бюрократизму й закритості.

За відсутності дієвих механізмів забезпечення транспарентності, а також традицій і досвіду відкритих відносин з органами державної влади громадяни далеко не завжди здатні скористатись наданими правами. Зі свого боку органи державної влади також виявились не цілком готові до належної взаємодії з населенням.

Недостатність законодавчого врегулювання питань здійснення фінансових операцій призводить до ускладнення фіскальних операцій, формування умовних державних зобов'язань, які не повною мірою відобра-

жаються у звітних документах, до викривлення показників виконання державного бюджету та порушення прозпарентності бюджетного процесу. Тому підвищення рівня прозпарентності органів державної влади як визначального принципу фінансової діяльності держави є необхідним, адже обов'язок надання інформації державними органами та право громадян на її отримання забезпечуються саме прозпарентністю.

Сьогодні в Україні складний економічний стан: відбуваються військові дії, стрімке збідніння веде до загострення соціальної напруги, унаслідок чого зростає кількість злочинів.

Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015 схвалено Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [6], яка була прийнята в найскладніший період розвитку нашої країни. Цей документ визначає на найближчі роки вектори руху: вектор розвитку, вектор безпеки, вектор відповідальності, вектор гордості, дорожню карту та першочергові пріоритети, стратегічні індикатори реалізації вказаної стратегії, засоби її реалізації, нормативно-правове та організаційне забезпечення реалізації стратегії розвитку України. Метою Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» є впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі. Чотири вектори розвитку держави передбачають реалізацію 62 реформ. Проте в наведеному указі Президента України зазначено, що кількість і зміст реформ та програм розвитку держави можуть змінюватись у процесі реалізації. Отже, якщо певні реформи не зазнають успіху, то, скоріш за все, можна буде спостерігати зміну деяких пріоритетів Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020».

Серед основних проблем, які стоять перед країною, можна назвати необхідність посилення відкритості бюджетного процесу, що дасть змогу захищати інтереси суспільства, зменшити вірогідність зловживань і вчинення корупційних діянь, передбачити відкритість управління бюджетними коштами на всіх етапах бюджетного процесу. В Україні від імені Верховної Ради України контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням здійснює Рахункова палата. Практика її функціонування в Україні свідчить про те, що її правовий статус не може поки що бути оцінений як цілісний, несуперечливий і пророблений із концептуальної позиції. З огляду на те, що діяльність Рахункової палати спрямована на здійснення державного зовнішнього фінансового контролю за дохідною й видатковою частинами державного бюджету, можна стверджувати, що вся інформація має бути публічною, окрім заходів, проведених із приводу використання таємних видатків. Прозпарентність такого органу, як Рахункова палата, посідає важливе місце в системі державно-правових цінностей сучасного світу [4, с. 22–27].

Досвід багатьох країн показує, що там, де приймаються серйозні заходи з підвищення рівня прозпарентності влади, спостерігається зниження корумпованості серед державних чиновників, підвищується довіра населення, знижується рівень напруженості в суспільстві, а влада стає більш компетентною в потребах громадян.

Література

1. Бюджетний кодекс України : Закон України від 8 липня 2010 р. № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50–51. – Ст. 572.
2. Воронова Л.К. Закон о государственном бюджете Украины / Л.К. Воронова // Очерки финансово-правовой науки современности : [монография] / под общ. ред. Л.К. Вороновой и Н.И. Химичевой. – М. ; Х. : Право, 2011. – С. 273–283.
3. Воронова Л.К. Вибрані праці / Л.К. Воронова. – Х. : Право, 2016. – 952 с.
4. Койчева О.С. Рахункова палата як суб'єкт фінансового контролю : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / О.С. Койчева ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». – О., 2016. – 237 с.
5. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
6. Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2002 р. № 538 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 38. – Ст. 1793.
7. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т.А. Латковської. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 176 с.
8. Ніщимна С.О. Принципи публічної фінансової діяльності в Україні : [монографія] / С.О. Ніщимна. – Чернігів : ЧДІЕУ, 2013. – 376 с.
9. Про затвердження Річної національної програми співробітництва Україна – НАТО на 2016 рік : Указ Президента України від 12 лютого 2016 р. № 45/2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/45/2016>.
10. Про Стратегію розвитку системи управління державними фінансами : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2013 р. № 774-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/774-2013-p>.
11. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
12. Янжул И.И. Основные начала финансовой науки: учение о государственных доходах / И.И. Янжул // Золотые страницы финансового права России : в 3 т. / под ред. А.Н. Козырина. – М. : Статут, 1998–2002. – Т. 3. – 2002. – С. 3–553.

А н о т а ц і я

Латковська Т. А. Транспарентність органів державної влади як визначальний принцип публічної фінансової діяльності. – Стаття.

Статтю присвячено необхідності розвитку процесів транспарентності в органах державної влади, які здійснюють публічну фінансову діяльність, спрямовану на формування, розподіл, перерозподіл і використання фондів коштів. З огляду на важливість участі органів державної влади в публічній фінансовій діяльності доведено, що транспарентність публічної влади сьогодні є не лише політичним чи соціальним явищем, а й фінансово-правовим феноменом, який не тільки зводиться до інформованості громадян про діяльність держави та місцевого самоврядування або до реалізації конституційного права на інформацію про діяльність державних чи муніципальних органів, а й виступає як один із заходів запобігання та протидії корупції.

Ключові слова: транспарентність, бюджетна система, публічна фінансова діяльність.

А н н о т а ц и я

Латковская Т. А. Транспарентность органов государственной власти как определяющий принцип публичной финансовой деятельности. – Статья.

Статья посвящена необходимости развития процессов транспарентности в органах государственной власти, осуществляющих публичную финансовую деятельность, направленную на формирование, распределение, перераспределение и использование фондов денежных средств. С учетом важности участия органов государственной власти в публичной финансовой деятельности обосновывается, что транспарентность публичной власти в настоящее время является не только политическим или социальным явлением, но и финансово-правовым феноменом, который не только сводится к информированности граждан о деятельности государства и местного самоуправления или к реализации конституционного права на информацию о деятельности государственных либо муниципальных органов, но и выступает одной из мер предотвращения и противодействия коррупции.

Ключевые слова: транспарентность, бюджетная система, публичная финансовая деятельность.

S u m m a r y

Latkovskaya T. A. Transparency of public authorities as a defining principle of public financial activities. – Article.

The article is devoted to the need to develop transparent processes in government agencies engaged in public finance activities aimed at the formation, distribution, redistribution and use of funds of funds. Given the importance of the participation of government in public financial activities proved that the transparency of public administration at present is not only a political or social phenomenon, but also financial and legal phenomenon that is not limited to public awareness about the activities of state and local governments or sale constitutional right to information about the activities of state or municipal authorities, but also serves as one of the measures of prevention and combating corruption.

Key words: transparency, budget system, public financial activities.